

Projektplan

Viborg Luftsport- og Naturcenter

Vedrørende Viborg Flyveplads og naturområdet i Vedsø

af

Tobias Thune Jacobsen

Dansk Faldskærms Union

ttj@dfu.dk

Tlf. 25 75 45 75

Interessenter

Dansk Faldskærms Union (DFU), Tobias Thune Jacobsen

Danmarks Idrætsforbund (DIF), Casper Lindemann og Dorthe O. Andersen

Skydive Viborg, Niels Heøgmark

Naturskolen i Viborg Kommune, Vibe Winckles

Viborg Orienteringsklub, Jess Rasmussen

Viborg Svæveflyveklub

Viborg Motorflyveklub

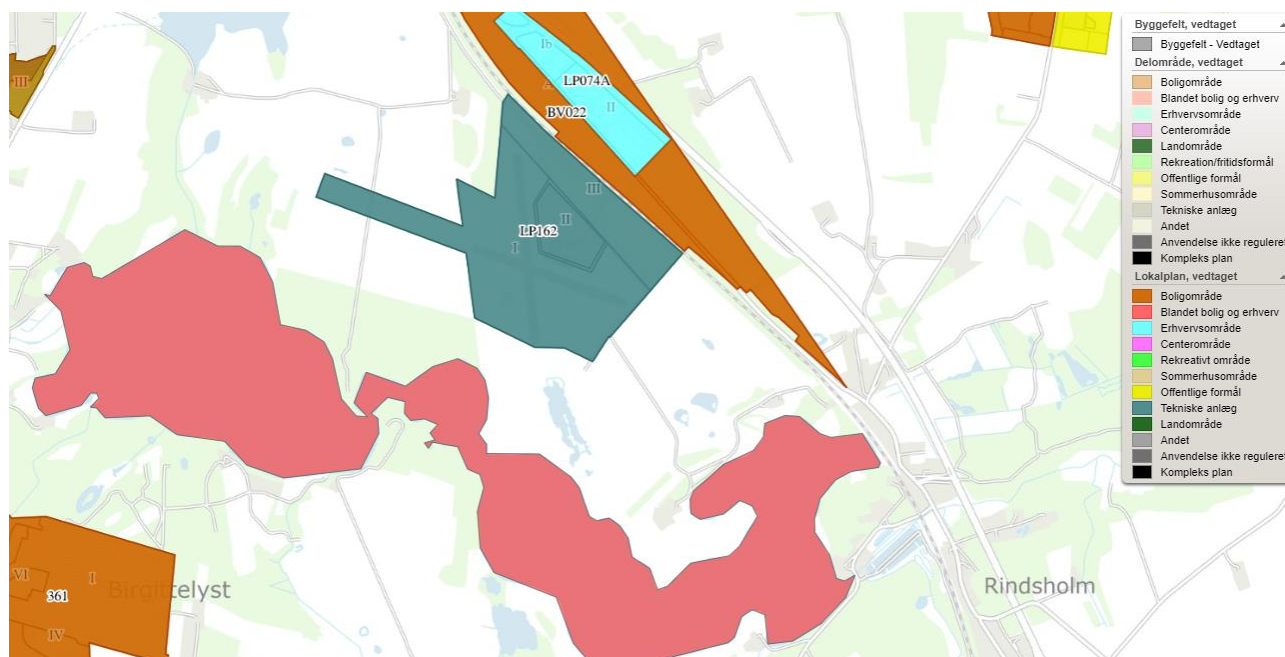
Formål og indledning

Projektplanen er udarbejdet på baggrund af indledende dialoger mellem Ole Brandt Pedersen, Sekretariatschef for Kultur og udvikling i Viborg Kommune og Morten Erfurth, Sportchef i Viborg Kommune, samt Niels Heøgmark fra Skydive Viborg. Projektplanen omfatter område LP162 Viborg Flyveplads og naturområdet i Vedsø (Billede 1.). Projektplanen er udarbejdet i henhold til § 18 Lov om planlægning og lokalplanens bestemmelser. Der er ej vedtaget en lokalplan for Vedsø.

Anlægget skal blive et støttepunkt til aktivt udliv, styrke foreningernes lokalforankring og gøre kommunens rekreative udeområder tilmed attraktive og tilgængelige for lokalbefolkningen. Flyvepladsen og Vedsø bliver samlingssted for naturelskere og aktive friluftsentusiaster, og et unikt støttepunkt for foreninger, klubber, børnefamilier og skoler. Et samlingssted der bygger bro mellem de typiske brugere af flyvepladsen og alle de der også gerne vil benytte de grønne rum, lige fra foreninger til selvorganiserede brugere. Ambitionen er at skabe en fusion mellem de typiske brugere af området og folk med interesse for forskellige udendørsaktiviteter, som kan dyrkes ved flyvepladsen og naturområdet Vedsø. Viborg luftsport- og naturcenter er unikt, da det er Danmarks første center som kombinerer naturelementerne luft og jord under samme tag.

Viborg luftsport- og naturcenter skal både kunne anvendes af de nærliggende organiserede idrætsforeninger, og alle andre, der motionerer i naturen. På centret kan brugerne få informationer om de forskellige idrætsmuligheder i området og informationer om ruter, spor, underlag, deres sværhedsgrad og højdeprofiler, eller informationer om områdets særprægede historie som strækker sig helt tilbage til istiden, vikingetiden og første verdenskrig. Viborg luftsport- og naturcenter skal blive et område som summer af liv, hvor brugere bliver motiveret og inspireret af hinanden. Brugere kommer for at opleve naturområdet, flyvepladsen og for at træne hele dagen, så der vil altid være nogen at tale med, uanset om man kommer til klubtræning eller bare vil ud for at opleve naturen på egen hånd. Viborg luftsport- og naturcenter skal rumme lokaler med differentierede adgangsmuligheder til Skydive Viborg, Viborg Orienteringsklub og Viborg Naturskole, samt depot til opbevaring af grej til idrætsforeningerne og Naturskolen, og et stort overdækket aktivitetsområde som er åbent for alle døgnet rundt. Aktivitetsområdet kan f.eks. anvendes til pakning af faldskærme, træningsøvelser og udstrækning, og som opholdssted før og efter aktiviteter for både foreningsmedlemmer, skoleklasser og selvorganiserede motionister eller turister. Der vil være mulighed for at udleje undervisningslokaler til flyvepladsens øvrige foreninger og interessenter udover kommunegrænsen.

Billede 1. Flyvepladsen og Vedsøområdet

Udendørsidrættens stigende popularitet

Naturen er danskernes foretrukne arena, når de skal dyrke idræt og motion. Af notatet [Danskernes brug af faciliteter og steder til idræt](#) fra idrættens Analyseinstitut (Idan) fremgår det at hele 74 pct. af de voksne danskere i 2020 dyrker deres aktiviteter i naturen. Det er en stigning fra 44 pct. i 2016. Foreningsidrættens seneste medlemstal understøtter tendensen om outdooridrættens stigende popularitet. Rapporten [Idrætten i Tal 2021 – Status på foreningsidrætten i Danmark](#) viser at udendørsidrætterne er gået frem med 5,51 %, mens indendørsidrætter samlet set er gået tilbage - 4,36 % fra 2020-2021, når vi kigger på foreningsidrætten samlet set. Udendørsidrætter som faldskærmsudspring og orienteringsløb oplever fremgang, mens de klassiske indendørs idrætter som fitness, gymnastik, badminton og håndbold oplever en tilbagegang.

Den stigende interesse for at dyrke idræt og motion i naturen er positiv og bidrager til, at flere danskere bliver fysisk aktive. Samtidig forpligter udviklingen også. Udviklingen lægger et stort pres på naturen og infrastrukturen. Facilitetsudnyttelsen spiller en afgørende rolle i det miljørigtige idrætsbyggeri. Det er vigtigt, at faciliteter tilgodeser flere formål, og at faciliteterne kan dække andres behov, også behov udover kommunegrænsen.

Viborg Flyveplads og Skydive Viborg

Viborg Flyveplads er en flyveplads beliggende fire km fra Viborgs centrum. Flyvepladsen blev etableret i 1964 og officielt indviet den 9. maj 1965. 'Fællesforeningen Viborg Flyveplads' som er koncessionsindehaver, har ansvaret for den daglige ledelse og drift af flyvepladsen, overholdelse af forskrifter efter bl.a. luftfartsmyndigheder samt eventuelle øvrige aktiviteter på arealerne. Viborg Kommune ejer arealerne. Fællesforeningen består af flyvepladsens brugere: Viborg Motorflyveklub, Viborg Svæveflyveklub og Skydive Viborg.

Viborg Flyveplads servicerer aktiviteter i luftrummet, herunder flysporten og funktionen som erhvervslufthavn for Viborg Kommune. De 3 klubber, der i fællesskab drifter flyvepladsen, råder for nuværende ikke over fælles faciliteter. Flyvepladsens bygninger er af varierende udseende, stand og alder. Skydive Viborgs klubhus er løbende blevet renoveret af klubbens medlemmer. Klubhuset udgøres af en tidligere golfklub, som er blevet sammensat med en skibscontainer og en udtjent skurvogn med toiletfaciliteter. Delkomponenterne omsluttet af en ensartet facadebeklædning udført i rødt plankeværk og mørk tagdækning (Se bilag 1.). Derudover råder klubben over et mere end 20 år gammelt telt uden varmetilførsel, som bl.a. bruges til at pakke faldskærme året rundt (Bilag 1. Billede 3.). Pakketeltet har huller og rifter.

Flyvepladsen vil have stor gavn af fælles undervisningslokaler, køkken og toiletfaciliteter og overnatningsmuligheder, hvor foreningerne og de respektive idrætsforbund kan afholde kursus- og uddannelsesaktiviteter samt stævner. Viborg Luftsport- og Naturcenter skal ydermere tjene som tilholdssted for folkeskoler, udeskoler, spejdergrupper og børnehaver, hvor de med udgangspunkt i stedbaseret læring kan lære om vedsømrådets særprægede historie, flyvesporten og meget mere.

Vedsø - Udflugtsområdet ved Viborg Flyveplads

Området som ligger lige ved flyvepladsen er en naturidyl, med stejle skrænter, storslåede udsigter til sø, hede og skov, krogede ege-, elletræer og gamle fyrretræer, og moser med bølgede kæruld. I Vedsø vokser der også sjældne planter, herunder rosmarinlyng, tranebær og soldug, som er en kødædende plante. Området er også hjemsted for græssende får, mangeartede fugle, insekter, firben, frøer, snoge og stålorme. I løbet af badevandssæsonen er der bademuligheder i Vedsø.

Udover den varierede naturoplevelse gemmer Vedsø også på en række historiske fortællinger. Smeltevandet fra istiden formede bl.a. de 20 meter skrænter ned mod Vedsø, og småsøerne neden for skrænterne er resterne af en tørv grav, som var i brug under 1. verdenskrig. Der er yderligere registreret 2 gravhøje på flyvepladsen samt 1 gravhøj i skel.

Udeskoleundervisning med Naturskolen i Viborg

Naturområdet er særligt egnet til udeundervisning af børn og unge. Leder af [Naturskolen i Viborg Kommune](#), Vibe Winckles, ser store potentialer i at udvikle nye undervisningsforløb til stedbaseret læring i samarbejde med Skydive Viborg. Forløbene kunne f.eks. handle om: Opdrift (fly og fugle), Luft (vind og vejr) og Luft og Vind (Vedvarende energi). Derudover har naturskolen mange velafprøvede aktiviteter der passer til Vedsø, herunder forløb om: Astrid Lindgren, naturlyrik, feltundersøgelse i skoven, Smådyr i søen, fugle og pattedyr, mosen som et co2 depot, Darwin, landskaber og naturtyper, naturpleje, biodiversitet og invasive arter, og mange flere.

Indtil nu har Naturskolen ifølge Vibe Winckles ikke kunne tage klasser på med på udflugt til naturområdet i Vedsø, da der ifm. udeundervisning er behov for toiletfaciliteter, evt. undervisningslokaler og overdækkede områder, hvor klasser og grupper kan samles. Et overdækket aktivitetsområde og et depotrum i Viborg Luftsport- og Naturcenter kan i fremtiden danne basen for udeskole aktiviteter og udendørs idrætsoplevelser.

Kultur- og naturformidling i Vedsø

Jess Rasmussen, formand for [Viborg orienteringsklub](#) har tilbudt at lave en georeferering af området, således at området kan bruges til orienteringsløb. Derudover er det hensigten at der med dette projekt skal etableres [TravelTales](#) i Vedsø. TravelTales er mobilquiz med medrivende fortællinger, som giver børnefamilier og skoleklasser mulighed for at gå på opdagelsesrejse med deres mobiltelefoner i Vedsø, hvor de kan finde lydposter og få fortællinger om gravhøjene, de mange særlige arter og planter, eller den tidligere tørv grav. TravelTales skal styrke den lokale folkeoplysning, med historier om lokalområdet og bidrage til børn og unges [naturdannelse](#). Børn og unge skal ud i naturen for at have forståelse for den og et personligt forhold til den. TravelTales skal være med til at forme og styrke børns forhold til naturen, og sikre et mangfoldigt og varieret friluftsliv i nærområdet. TravelTales er populært og velafprøvet i andre områder (Billede 2.).

Billede 2. [TravelTales på Kongelundsfortet](#)

Under coronapandemien er naturen som motionsareal blevet endnu mere populær. Outdooridrætten fremmer både fysisk og mental sundhed, ligesom den fremmer interessen for naturen og ikke mindst beskyttelsen af den. Vedsø skal sættes på landkortet som et rekreativt naturområde i Danmark, som både børnehavepædagogen, spejderlederen og det frivillige foreningsdanmark kan få stor glæde af. Uddannelsesinstitutioner og foreninger kan efter deres naturoplevelse benytte de nye undervisningslokaler eller bålstedet ved Viborg Luftsport- og Naturcenter, hvor de kan få varmen, holde frokostpause eller modtage undervisning.

Miljørigtigt idrætsbyggeri med differentierede adgangsmuligheder

Det er afgørende at betragte det miljørigtige idrætsanlæg i et langt tidsperspektiv. Kortsigtede løsninger kan være fristende, men kan være omkostningstunge på længere sigt. Det er bygningen som helhed, ikke kun byggeteknikken, der er vigtig. Det er forholdet til stedet, æstetikken, de bløde værdier og ikke mindst de brugsmæssige kvaliteter, der gør, at også idrætsbyggeri holder længe og dermed har en god totaløkonomi.

Facilitetsudnyttelsen er et afgørende element i det miljørigtige idrætsbyggeri. Det er vigtigt at faciliteterne kan tilgodese flere formål og at faciliteterne kan dække andres behov, evt. behov udover kommunegrænsen. Skydive Viborg har først og fremmest et akut behov for undervisningslokaler til teoriundervisning, disse lokaler vil ligeledes kunne benyttes af naturskolen og øvrige brugere af flyvepladsen til undervisning og diverse arrangementer. Dansk Faldskærms Union har også interesse i at benytte lokalerne til seminarer, kursus- og uddannelsesforløb i forbundsregi. Elektroniske nøglebrikker med differentierede adgangsmuligheder, skal gøre faciliteterne tilgængelige for flere brugere og gøre det til et samlingssted som bygger bro mellem de typiske brugere af flyvepladsen og alle dem som ønsker at benytte naturområdet i Vedsø.

Viborg luftsport- og naturcenter

Bygningen skal rumme et klublokale til Skydive Viborg, som kun benyttes af faldskærmsklubbens medlemmer, et opholdsrum og et undervisningslokale til fælles afbenyttelse, samt fælles sovesal, køkken- og toiletfaciliteter, som kan tilgås med en elektronisk nøglebrik med differentierede adgangsmuligheder. Således kan Viborg Naturskole, Viborg Orienteringsklub, Viborg Svæveflyveklub og Viborg Motorflyveklub også benytte aktivitetsområdet, undervisningslokalerne, det fælles opholdsrum, sovesalen, samt køkken- og toiletfaciliteterne. Bygningen skal desuden rumme et fælles depotrum til orienteringsklubben og naturskolen, til opbevaring af undervisningsmaterialer og idrætsredskaber. Bygningens indgangsparti overdækkes af et stort halvtag med vægge på alle sider. Indgangspartiet skal ikke kunne aflåses, således at der dannes en forhal, som både kan benyttes af faldskærmsklubben til pakning af faldskærme, og af skoler eller selvorganiserede motionister, turister, cykelryttere og naturentusiaster (Se billede 3.).

Billede 3. eksempel på et åbent aktivitetsområde

Organisering

Der nedsættes en projektgruppe og en baggrundsgruppe. Projektgruppen nedsættes i samråd mellem Viborg Kommune og Tobias Thune Jacobsen (DFU), og består af en række faglige eksperter, som indgår i et ligeværdigt partnerskab, som er fagligt og økonomisk ansvarlige for projektets gennemførelse. Projektgruppens opgave er at sikre fremdrift, koordinere og evaluere projektet. Projektgruppen kommunikerer med projektdeltagerne og formidler projektet på f.eks. hjemmesider, gennem nyhedsbreve og pressemeddelelser. Projektgruppen udarbejder en afsluttende publikation, så projektet kan blive et eksempel for kommende naturprojekter i andre kommuner. Den nærmere opgave- og ansvarsfordeling beskrives i en partnerskabsaftale.

Baggrundsgruppen består af repræsentanter fra flyvepladsens foreninger, orienteringsklubben, naturskolen og repræsentanter fra de øvrige brugergrupper. Derudover inviteres landsdækkende organisationer (F.eks. Friluftsrådet, naturstyrelsen, DIF eller DGI) og relevante samarbejdspartnere til at deltage i baggrundsgruppen, som bliver hørt ift. Deres behov, ønsker og synspunkter til naturcentret.

Procesforløb

I nedenstående skema skitseres projektførløbet over 4 år. Forløbet er vejledende.

Procesforløb

	2022				2023				2024				2025			
Fase 1 Opstart																
Projektgodkendelse og bevillinger til proces		x	x	x												
Nedsættelse af arbejdsgruppe				x	x											
Rekruttering af samarbejdspartnere					x	x										
Fase 2 Projektudvikling																
Brugerinddragelse og tegninger					x	x	x									
Ansøgninger og godkendelse					x	x	x									
Fase 3 Realisering																
Myndighedsbehandling								x	x							
Byggeproces igangsat										x	x	x	x	x		
Georeferering af Vedsø								x	x							
Udvikling af TravelTales									x	x	x	x				
Fase 4 Evaluering og formidling																
Løbende formidling				x		x		x		x		x			x	x
Tværgående projektevaluering														x	x	
Seminar for alle involverede parter																x

Finansiering

For at sikre opstarten, udviklingen og fremdriften af projektet har Dansk Faldskærms Union afsat løntimer for 100.000. kr. årligt. Tobias Thune Jacobsen varetager sammen med projektgruppen det koordinerede arbejde mellem idrætsforbundene, deres foreninger og flyvepladsens brugere. Dansk Faldskærms Union, Dansk Svæveflyver Union og Dansk Orienteringsløb deler kontorfaciliteter i Idrættens Hus og er alle medlem i Danmarks Idrætsforbund (DIF) som er paraplyorganisation for 62 specialforbund. DIF har erfaring med lignende projekter, som har ligget i et prisspænd fra 2.7 millioner op til 8.2 millioner danske kroner - før pandemien, som desværre har ansporet prisudviklingen. Eksempler på lignende projekter og deres omkostninger findes [her](#). DIF har indvilliget i at rådgive og støtte det koordinerende arbejde og projektplanlægningen. På sigt fondsfinansieres Tobias Thune Jacobsens løntimer, indtil da overtager Dansk Faldskærms Union (DFU) lønudgifterne. Om nødvendigt benyttes nogle af fondsmidlerne til at delfinansiere en medarbejder i DFU, for at aflaste Tobias' øvrige arbejdsopgaver. Fondsmidlerne søges bl.a. hos friluftsrådet, som har afsat en pulje på 50 millioner kroner til friluftsp projekter, Nordea Fonden, Lokale og Anlægsfonden og Spar Nord Fonden.

Nedenstående skema giver et overblik og finansieringen af projektet. Skydive Viborg optager et rentefrit lån på 100.000. kr. i DIF for at realisere projektet. Nedenstående skematiske opstilling giver en oversigt over finansieringsplanen. Bekræftede investeringer markeres med grønt, mens investeringer som er i behandling markeres med gult. Røde markeringer er ikke afsendt endnu. De samlede udgifter for nærværende projekt anslås til ca. 5.7. millioner danske kroner.

Finansieringsplan

	2022	2023	2024	2025
Dansk Faldskærmsunion (DFU)	100.000, - Løntimer			
Skydive Viborg (SDV)	125.000, -			
Viborg Kommune	500.000, -	500.000, -	500.000, -	500.000, -
Friluftsrådet	500.000, - Ansøgningsfrist 15. september 2022			
Nordea fonden	1.500.000, - Ansøgningsfrist Løbende			
Spar Nord Fonden	1.000.000, - Ansøgningsfrist 7. august			
Lokale og Anlægsfonden	500.000, - Ansøgningsfrist Løbende			
Totalt beløb		<u>5.725.000, -</u>		

Bilag 1. Klubhus

Skydive Viborgs klubhus er løbende blevet renoveret af klubbens egne medlemmer. Klubhuset udgøres af en gammel golfklub (Billede 1.), som er blevet sammensat med en tidligere skibscontainer (Billede 2) og en gammel skurvogn med toiletfaciliteter. Delkomponenterne omslutes af en ensartet facadebeklædning udført i rødt plankeværk og mørk tagdækning.

Billede 1. Skydive Viborg Klubhus

Billede 2. Skibskontaineren

Derudover råder klubben over et mere end 20 år gammelt telt uden varmetilførelse, som bruges til at pakke faldskærme året rundt (Billede 3.). Pakketeltet har huller og rifter.

Billede 3. pakketeltet

